

**Stortingslijst van het archief van Emiel Vergeylen (1917-1919, 1925, 1927,
1930-1931, 1933, 1940-1941, 1943-1958, 1963, 1967)**

(S/1990/124)

**Jan De Smedt
Martijn Vandenbroucke**

INLEIDING

In *Brood & Rozen* (2006)⁴ kwam Emiel Vergeylen bij de bespreking van het archief van de BSP-federatie Gent-Eeklo al summier ter sprake, maar de aandacht ging vooral naar de verwezenlijkingen van Gilbert Temmerman. Hij was nu eenmaal de grote man van de naoorlogse periode en, voor Vlaanderen althans, een van de laatste sterke figuren uit de federaties. Een andere sterke man uit dezelfde federatie, maar dan van een vroegere periode, was Emiel Vergeylen, Temmermans voorganger als federaal secretaris. Vergeylen, geboren in Lokeren in 1888, werd in 1922 door Anseele sr. als federaal secretaris aangezocht nadat hij drie jaar vakbondssecretaris geweest was bij de voedingscentrale en sinds 1921 als gemeenteraadslid van Sint-Amandsberg zetelde. Voordien had de jonge Emiel zich reeds laten opmerken bij activiteiten van de Socialistische Jonge Wachters, maar vooral door zijn passie voor toneel. Tijdens de Eerste Wereldoorlog schreef Vergeylen, huisschilder van beroep, twee eenakters waarvan er één de eerste prijs won in een prijskamp uitgeschreven door de Vlaamse Bond van Socialistische Jonge Wachters. Anseele sr. zat de jury bij deze wedstrijd voor. Vergeylens carrière verliep voorspoedig. Naast zijn functie als gemeenteraadslid zetelde hij tussen 1925 en 1936 in de Oost-Vlaamse provincieraad. In 1936 werd hij tot senator verkozen. Hij zou dat mandaat 22 jaar uitoefenen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog belandde hij voor drie maanden in de gevangenis als gijzelaar van de Duitse bezettingsmacht. In een zelfgeschreven curriculum vitae vermeldt hij onder de hoofding 'Enige bijzonderheden' zijn gevangenschap en stelt: 'Ik was zowat de spil van de illegale soc. actie in het arrondissement Gent-Eeklo.'¹ Het mag dan ook niet verwonderen dat hij na de oorlog veel activiteiten organiseerde omtrent de erkenning van weerstanders en oorlogsslachtoffers. Op 2 maart 1974 overleed Vergeylen. Zijn stoffelijk overschot werd opgebaard in de inkomhal van het Feestlokaal Vooruit tot zijn begrafenis op 6 maart van dat jaar.

Het is aanbevolen archieftoegang nr. 032 (BWP-federatie Gent-Eeklo) te raadplegen, omdat daar ook stukken betreffende Vergeylen te vinden zijn. Hetzelfde geldt voor archieftoegang nr. 233 over de BSP/SP-periode. Het archief bestaat uit 5 archiefdozen (0,6 lopende meter) en bevat 47 archiefbeschrijvingen op het niveau van een stortingslijst. Het archief bestrijkt de periode 1917-1967 en is raadpleegbaar mits toestemming van de verantwoordelijke archivaris.

¹ Citaat uit een manuscript van E. Vergeylen dat zich in map 12 van archief 415 in Amsab-ISG bevindt.

STORTINGSLIJST

1	Briefwisseling. 1950	1 omslag
2	Briefwisseling. 1951	1 pak
3	Briefwisseling. 1952	1 omslag
4	Briefwisseling betreffende sociaal dienstbetoon. 1949-1950	1 omslag
5	Briefwisseling betreffende sociaal dienstbetoon. 1944-1948	1 pak
6	Briefwisseling betreffende gemeentelijke zaken. 1945-1948	1 omslag
7	Briefwisseling. 1944-1947	1 pak
8	Briefwisseling betreffende het Provinciaal Verbond Voor Volkstuinen. 1944-1948	1 omslag
9	Briefwisseling. 1952-1953	1 omslag
10	Briefwisseling betreffende de middenstand. 1948-1949	1 omslag
11	Briefwisseling. 1952-1953	1 pak
12	Nota betreffende een curriculum vitae (CV). Z.d.	1 stuk
13	Briefwisseling. 1954-1955	1 omslag
14	Briefwisseling. 1956	1 omslag
15	Briefwisseling. 1957	1 omslag
16	Dossier betreffende aanvragen voor de erkenning als weerstander en politiek gevangene. 1948-1950, 1952-1953	1 omslag

17	Verslag betreffende het programma van de socialisten. Handschrift.
Z.d.	1 stuk
18	Verslag betreffende het ontstaan en de groei van de arbeidersbeweging in Engeland.
Handschrift.
Z.d.	1 stuk
19	Verslag betreffende de heldenverering. Handschrift.
Z.d.	1 stuk
20	Stukken betreffende een cursus over de geschiedenis van de Belgische Socialistische Partij (BSP).
[1946]-1947	1 omslag
21	Stukken betreffende onderscheidingen en eretekens.
1946, 1950-1951, 1953-1954	1 omslag
22	Doorslag van uitgaande brief aan Georges Hebbelynck, hoofdredacteur Vooruit, betreffende een biografie. Met bijlage.
15 november 1963	2 stukken
23	Brief van H[enri] van Kol betreffende een vraag over de financiële toestand van Emi-
lie Claeys. Handschrift.
13 april 1925	1 stuk
24	Stukken betreffende een redevoering naar aanleiding van de 100 ^{ste} verjaardag van
Edward Anseele sr. Handschrift.
Z.d.	2 stukken
25	Postkaartjes van vrienden betreffende vakanties.
1925, 1930-1931, 1933	1 omslag
26	Lijsten betreffende eretekens voor personeelsleden van Vooruit.
Z.d.	2 stukken
27	Verslag betreffende enkele herinneringen over feiten die zich voordeden te Gent tij-
dens de Tweede Wereldoorlog.
18 januari 1967	1 stuk
28	Briefwisseling met vzw Volkskliniek Gent.
1940, 1943	1 omslag
29	Dossier betreffende pro-Duitse oorlogspropaganda.
Z.d.	1 omslag
30	Dossier betreffende de ter dood veroordeling van Leo Vindevogel.
[1951-1952]	1 omslag
31	Dossier betreffende de schorsing als gemeenteraadslid van Sint-Amandsberg.	

	1940-1941	1 omslag
32	Dossier betreffende het rijksonderwijs. 1925	1 omslag
33	Paneel met diverse lidkaarten. Z.d.	1 stuk
34	Dossier betreffende de parlementaire vergoeding. 1940-1941	1 omslag
35	Verslagen betreffende de collaborateurs Hendrik Elias en Frans Daels. Z.d.	2 stukken
36	Brief van Miel Goossenaerts betreffende een rede uitgesproken ion de Senaat op 09/10/1945. 18 april 1948	1 stuk
37	Manuscripten van het toneelstuk 'Parias'. [1918]	1 omslag
38	Verslag betreffende de werking voor de jaren 1917-1919. Handschrift. 31 januari 1919	1 stuk
39	Dossier betreffende het toneelstuk 'De Nieuwe Weg'. 1917	1 omslag
40	Dossier betreffende watervervuiling en –schaarste. 1949-1950	1 omslag
41	Dossier betreffende het ontslag als senator. 1958	1 omslag
42	Toespraak voor de Senaat betreffende de uitbreiding van de Wet van 1920 tot de leef- tijd van 18 jaar. Handschrift 1953	1 stuk
43	Toespraak voor de Senaat betreffende de toespraak van senator Orban over de toestand in de gevangenissen en interneringskampen. [9 oktober 1945]	1 stuk
44	Toespraak voor de Senaat betreffende het woningbeleid. Handschrift. [17 januari 1955]	1 stuk
45	Toespraak voor de Senaat betreffende het verlenen van bouwpremies aan private kre- dietmaatschappijen. Handschrift. [13 maart 1951]	1 stuk
46	Toespraken voor de diverse partijorganisaties. 1944-1950, 1952, 1957	1 pak

47 Dossier betreffende de lengte van de dienstplicht.
[1927]

2 stukken